

Besvarelse af 10-dages forespørgsel om transkønnedes adgang til stemmetræning i Aarhus

21. november 2024
Side 1 af 3

SF og Enhedslisten har anmodet Sociale Forhold og Beskæftigelse og Sundhed og Omsorg om en redegørelse om transkønnedes adgang til stemmetræning i Aarhus.

I forespørgslen oplistes en række spørgsmål, som de to magistratsafdelinger samlet besvarer nedenfor.

Spørgsmål 1: Er der siden august 2023 transkønnede, som er blevet tilbudt stemmetræning fra Aarhus Kommune?

Svar:

Sociale Forhold og Beskæftigelse bliver i 2023 bekendt med, at forvaltningen jf. lov om specialundervisning for voksne kun har hjemmel til at visitere borgere med fysiske eller psykiske handicap til stemmetræning. Det er vurderingen, at kønsdysfori og ønsket om at ændre sin stemmes auditive output ikke i sig selv udgør et handicap, der gør at borgeren er i målgruppe for lov om specialundervisning for voksne. Der vil altid være tale om en konkret og individuel vurdering.

I 2023 ansøgte 24 transpersoner om stemmetræning, hvoraf 10 fik bevilget træning. Sociale Forhold og Beskæftigelse har siden 2023 alene bevilget stemmetræning til transkønnede, hvor det er vurderingen at borgeren vurderes at have et fysisk eller psykisk handicap, der berettiger borgeren til stemmetræning efter lov om specialundervisning. Sociale Forhold og Beskæftigelse har i 2024 hidtil bevilget udredning og stemmeundervisning til 327 borgere, hvoraf det er ukendt hvor mange borgere, der er transkønnede.

Spørgsmål 2: Hvad er status på MSB's samarbejde med Institut for Kommunikation og Handicaps om stemmetræning til transkønnede?

Svar:

Sociale Forhold og Beskæftigelse samarbejder med Institut for Kommunikation og Handicap om specialundervisning til borgere med en funktionsnedsættelse.

Institut for Kommunikation og Handicap er orienteret om, at Sociale Forhold og Beskæftigelse ikke bevilger stemmetræning til transkønnede som udelukkende har et ønske om stemmetransformation.

Spørgsmål 3: Hvis tilbuddet er helt eller delvist ophørt, hvilken begrundelse ligger der til grund herfor?

Sociale Forhold og Beskæftigelse

Aarhus Kommune

Sundhed og Omsorg

Aarhus Kommune

FAS Ledelse og Sundhed

Jægergården
Værkmestergade 15 B
8000 Aarhus C

Sundhedsstab

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Sagsbehandler:

Sara Valsted Wøllekær
Christina Cording Christensen

21. november 2024
Side 2 af 3

Svar:

Der vil altid være tale om en konkret og individuel vurdering af om borgeren har et fysisk eller psykisk handicap, der gør, at borgeren er i målgruppe for stemmetræning jf. lov om specialundervisning for voksne. Hvis borgeren vurderes at være i målgruppen, vil borgeren få bevilget stemmetræning. Denne vil typisk blive leveret af Institut for Kommunikation og Handicap.

Sociale Forhold og Beskæftigelse har haft fem sager i Klagenævnet for Specialundervisning, der er klagemyndighed på området, hvor transkønnede ønskede stemmetræning. Her har forvaltningen fået medhold i fire sager og hjemvist en sag til fornyet behandling. Forvaltningens praksis tilpasses løbende afgørelserne fra Klagenævnet.

Spørgsmål 4: Er der tilfælde hvor der bliver afvist offentlig finansieret stemmetræning til transkønnede med henvisning fra egen læge?

Svar:

Sociale Forhold og Beskæftigelse er ikke bekendt med, at der er transkønnede, som er henvist til stemmetræning fra egen læge, hvor de har fået afvist offentlig finansiering.

Sociale Forhold og Beskæftigelse er bekendt med, at Center fra Kønsidentitet i Aalborg og København har vejledt transkønnede til, at det er muligt at få stemmetræning hos Institut for Kommunikation og Handicap.

Spørgsmål 5: Under forudsætning af, at tilbuddet er blevet helt eller delvis afskaffet: Hvor meget ville det koste at genoprette det?

Svar:

Det er vanskeligt at komme med et estimat på antallet af transpersoner i Aarhus, der har brug for logopædisk stemmetræning. I 2023 modtog Sociale Forhold og Beskæftigelse 24 ansøgninger fra transkønnede om stemmetræning. Der bør dog tages højde for, at behovet kan vise sig at være langt større.

Typisk tilbydes seks timers undervisning samt et gruppeforløb ved Institut for Kommunikation og Handicap. Den samlede udgift hertil er ca. 12.000 kr. pr. borger, hvis man ikke har en abonnementsordning med Institut for Kommunikation og Handicap.

Spørgsmål 6: Da tilbuddet kan siges at handle om sundhed, vil det så være meningsfyldt at flytte det til Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg (MSO)?

Svar:

Stemmetræning kan bidrage til at højne transkønnedes trivsel og generelle sundhed. I det lys kan det være relevant at placere bevillingsansvaret hos Sundhed og Omsorg.

21. november 2024

Side 3 af 3

Der er i så fald behov for at afklare, hvilken bevillingsbestemmelse Sundhed og Omsorg kan anvende til at visitere transpersoner til stemmetræning, hvis behovet for stemmetræning ikke skyldes en funktionsnedsættelse.

Derudover er det vigtigt at have for øje, at hvis ansvaret for stemmetræning til transkønnede placeres hos Sundhed og Omsorg vil tilbuddet skulle udvikles så det kan tilgodese hele målgruppen. LGBT+ Danmark oplyser, at det anslås, at cirka 1 % af befolkningen er transkønnede, og at 20 % af transkønnede typisk vil have behov for stemmetræning. Overføres disse skøn til Aarhus vil det svare til at der bor ca. 3500 transkønnede personer i Aarhus, hvoraf 20 % af dem, vil have behov for stemmetræning. Et forsigtigt estimat vil derfor være, at den samlede målgruppe for stemmetræning i Aarhus er 700 personer.

Sundhed og Omsorg har ikke kompetencerne til at løfte opgaven og vil derfor være nødsaget til at købe ydelsen hos Institut for Kommunikation og Handicap. Forudsat at Sundhed og Omsorg laver en parallelaftale med Institut for Kommunikation og Handicap på ca. 100 forløb årligt, kan man lave følgende udregning: Et forløb koster ca. 12.000 kr. pr. borger. Hvis der årligt er 100 borgere som ønsker stemmetræning, vil det være en årlig udgift på 1,2 mio. kr.

Det skal understreges, at det er et usikkert skøn. Ønsker man at gå videre med dette vil forvaltningen se nærmere på, hvordan man bedst muligt kan udvikle et tilbud i forhold til gældende lovgivning samt hvordan man kan visitere til tilbuddet.

Med venlig hilsen

Anette Poulsen
Rådmand

/

Erik Kaastrup-Hansen
Direktør

Christian Budde
Rådmand

/

Christian Boel
Direktør